

Voorstel aan GSLV voorjaar 2021

Nieuwe regio-indeling na hereniging

Voorstel aan GSLV voorjaar 2021

Hierbij doen we u de nieuwe regio-indeling met het oog op de hereniging van NGK en GKv toekomen.

A. Voorgestelde besluiten

Wij stellen voor dat GS en LV gezamenlijk besluiten:

1. de nieuwe regio-indeling vast te stellen conform het voorstel hieronder in B2;
2. de in het voorstel door onderstreping aangegeven kerken te verzoeken een eerste regionale vergadering bijeen te roepen binnen twee maanden na de eenwording van de beide kerkverbanden.;
3. het aan de nieuw te vormen regionale vergaderingen over te laten om in de toekomst, in overleg met de betrokken kerken en aangrenzende regionale vergaderingen, de door deze generale synode en landelijke vergadering vastgestelde indeling aan te passen;
4. het aan elke regionale vergadering over te laten om na haar eerste constituering de naam van de regio en de wijze van samenroeping (door een samenroepende kerk of door een vaste functionaris) te bepalen;
5. de kerken uit te nodigen om nog vóór de eenwording van beide kerkverbanden elkaar in de nieuwe regionale samenstelling te ontmoeten met het oog op onderlinge kennismaking.

Gronden:

1. Regio's vormen het primaire kerkverband waarin gemeenten elkaar tot een hand en een voet zijn. Een goede regio-indeling is daarbij een belangrijke voorwaarde.
2. De voorgestelde indeling biedt uitzicht op een goed functioneren van de regio's met het oog op de vervulling van hun kerkordelijke taken.
3. Een tijdig voorbereide regio-indeling draagt bij aan een goede start van de nieuw te vormen kerkgemeenschap.

B. Toelichting

1. Gevolgd proces

Op 7 maart 2020 bespraken GS en LV ons startvoorstel voor de regio-indeling. Ze besloten conform en gaven daarmee groen licht om een nieuwe regio-indeling tot stand te brengen. Behalve de procesaanpak werden in het startvoorstel ook de criteria voor de nieuwe regio-indeling geschetst: De regio's moeten niet te groot zijn (o.a. met het oog op reisafstand, contact en verbinding onderling, vergadercultuur), maar ook niet te klein (o.a. gelet op bestuurskracht en afvaardiging naar de synode). Bij de nieuwe indeling moeten monoculturen waar mogelijk worden voorkomen en moet rekening worden gehouden met variërende regionale situaties. Samenvattend: een regio moet minstens 10, maximaal 15 kerken tellen, maar maatwerk blijft nodig.

Vervolgens hebben wij op basis van dit voorstel een concept regio-indeling ontworpen. Daarbij zijn de in het voorstel geschetste uitgangspunten leidend geweest. In aanvulling daarop hebben we nog twee andere criteria gehanteerd:

1. We hebben geprobeerd zoveel mogelijk te voorkomen dat één NGK-gemeente in een verder uitsluitend uit GKv-gemeenten bestaande regio terecht zou komen. Dat is in de meeste gevallen gelukt.
2. We hebben er op ingezet om kerkelijke gemeenten op het grondgebied van één burgerlijke gemeenten zoveel mogelijk in dezelfde regio in te delen met het oog op (bijvoorbeeld diaconale) contacten tussen de burgerlijke gemeente en de kerken.

Bij het maken van een concept indeling hebben we aan de onder- en bovengrens van het aantal gemeenten per regio niet rigide vastgehouden. Om tot een goede indeling te komen bleek echt maatwerk nodig, zoals in het startvoorstel al was voorzien.

Deze concept regio-indeling hebben we aan alle kerken, classes en regio's gezonden met het verzoek om daarop vóór 1 december 2020 commentaar te geven. Een aantal kerken en classes (vrijwel uitsluitend uit de GKv) heeft van die mogelijkheid gebruik gemaakt. In veel gevallen hebben we hun verzoek om de indeling aan te passen, kunnen honoreren. In die gevallen waarin we daar geen kans

toe zagen, hebben de betrokken gemeenten en classes niet bij hun aanvankelijke wensen gepersisterd.

In bijlage 1 geven we een overzicht van de door gemeenten en classes gevraagde wijzigingen en onze reactie daarop. Naar aanleiding van een aantal verzoeken van classes om de voorgestelde regio-indeling in Groningen en Friesland aan te passen hebben we ds. Tiemen Dijkema, emeritus predikant van de GKv Enumatil en sinds kort woonachtig in IJlst, verzocht als verkenner/informateur op te treden en in overleg met de betreffende classes nieuwe voorstellen te ontwikkelen. Hij heeft die opdracht met een positief resultaat uitgevoerd.

2. Nieuwe regio-indeling

Een en ander heeft geresulteerd in een aangepaste regio-indeling die u hieronder aantreft. Dank zij de reacties vanuit de kerken is deze versie een verbetering in vergelijking met ons eerste concept. Ook in dit onderdeel van het proces hebben we ervaren dat de criteria voor de indeling niet rigide gehanteerd moesten worden en dat maatwerk nodig was. In drie regio's is daarom het aantal gemeenten groter (16, 16 resp. 20) dan de in het startvoorstel geformuleerde bovengrens van 15 gemeenten, in twee regio's is het aantal gemeenten kleiner (9 resp. 9) dan de in het startvoorstel geformuleerde ondergrens. De overwegingen van de kerken in Friesland om in plaats van de twee regio's Drachten en Heerenveen te kiezen voor één regio Friesland met 20 gemeenten - de beoogde regio Heerenveen is te klein en kwetsbaar, ook gelet op de demografische en kerkelijke krimp; Friesland wordt vanuit geografisch en taaloogpunt als een eenheid beleefd; ook CGK en PKN kennen één classis Friesland; er zijn nu al enkele gezamenlijke Friese projecten; met één regio Friesland is er meer kans op een vernieuwende doorstart in het nieuwe kerkverband - wegen naar ons oordeel zwaarder dan de aan de omvang verbonden nadelen.

Voorstel nieuwe regio-indeling

Wij stellen de volgende regio-indeling voor:

	Voorgestelde regio-indeling Na hereniging GKV en NGK		© = samenwerkings- gemeente met CGK
Regio Winsum GKV Appingedam GKV Baflo GKV Bedum GKV Delfzijl GKV Kantens GKV Leens GKV Loppersum- Westeremden GKV Middelstum GKV Roodeschool GKV Ten Boer GKV Uithuizen GKV Uithuizermeeden GKV Wetsinge- Sauwerd <u>GKV Winsum</u>	Regio Groningen GKV Aduard GKV Enumatil GKV Grijpskerk-Niezijl NGK Groningen GKV Groningen-Noord- West <u>GKV Groningen-Oost</u> GKV Groningen- Zuid/Helpman GKV Grootegast NGK Haren © GKV Haren GKV Hoogkerk GKV Leek GKV Marum GKV Oldehove GKV Onnen GKV Zuidhorn	Regio Stadskanaal GKV Harkstede- Meerstad GKV Hoogezand- Sappemeer GKV Mussel GKV Schildwolde <u>GKV Stadskanaal</u> © GKV Veendam © GKV Winschoten GKV Zuidbroek GKV Zuidlaren	Regio Assen NGK Assen GKV Assen- Kloosterveen GKV Assen-Marsdijk <u>GKV Assen-Peelo</u> GKV Assen-West GKV Assen-Zuid GKV Beilen GKV Haulerwijk GKV Hooghalen GKV Roden GKV Smilde
Regio Hoogeveen GKV Emmen GKV Gees NGK Hoogeveen GKV Hoogeveen <u>GKV Meppel</u> GKV Ruinerwold- Koekange GKV Steenwijk NGK Steenwijk GKV Zuidwolde (Dr.)	Regio Heerenveen GKV Blije-Holwerd <u>GKV Buitenpost</u> GKV Dokkum-Driesum GKV Drachten-Nijega GKV Drachten-Oost GKV Drachten-Zuid/West GKV Drogeham GKV Franeker-Sexbierum © GKV Frieschepalen GKV Harlingen © GKV Heerenveen NGK Heerenveen GKV Leeuwarden GKV Noardburgum GKV Oosterwolde GKV Sneek © GKV Surhuisterveen © GKV Twijzel GKV Ureterp VGK Wolvega	Regio Zwolle <u>NGK Hattum</u> GKV Hattum-Centrum GKV Hattum-Noord GKV Zwolle-Berkum NGK Zwolle CCC GKV Zwolle-Centrum GKV Zwolle-Noord GKV Zwolle-West GKV Zwolle-Zuid NGK Zwolle Zuiderkerk	Regio Dalfsen NGK Dalfsen <u>GKV Dalfsen-Oost</u> GKV Dalfsen-West NGKV Heino- Langeslag GKV Lemele- Lemelerveld GKV Nieuwleusen GKV Ommen- Noord/Oost GKV Ommen-West GKV Rouveen GKV Staphorst

<p>Regio Hardenberg</p> <p>GKV Balkbrug <u>GKV Bergentheim</u> GKV Daarlerveen GKV Den Ham GKV Gramsbergen GKV Hardenberg-Baalder GKV Hardenberg-Baalderveld-Oost GKV Hardenberg-Baalderveld-Zuid GKV Hardenberg-Centrum GKV Heemse GKV Heemse-Marslanden GKV Lutten GKV Mariënberg GKV Vroomshoop</p>	<p>Regio Kampen</p> <p>GKV Hasselt GKV IJsselmuiden NGK IJsselmuiden <u>NGK Kampen</u> GKV Kampen-Noord GKV Kampen-Zuid GKV Sint Jansklooster-Kadoelen GKV Vollenhove NGK Zalk en Veecaten GKV Zwartsluis</p>	<p>Regio Deventer</p> <p>GKV Almelo NGKV Deventer © GKV Enschede-Noord GKV Enschede-Oost GKV Enschede-West GKV Enschede-Zuid NGK Enschede <u>NGKV Hengelo</u> © NGKV Neede NGKV Nijverdal</p>	<p>Regio Zeewolde</p> <p><u>NGK Dronten</u> GKV Dronten-Noord GKV Dronten-Zuid NGK Emmeloord GKV Emmeloord NGK Lelystad © GKV Lelystad GKV Marknesse NGK Marknesse NGK Urk GKV Urk NGK Zeewolde GKV Zeewolde</p>
<p>Regio Arnhem</p> <p>NGK Apeldoorn GKV Apeldoorn-Centrum, GKV Apeldoorn-Zuid <u>NGK Arnhem</u> © GKV Arnhem GKV Doesburg © NGK Doetinchem GKV Duiven-Velp NGK Nijmegen GKV Nijmegen © GKV Tiel GKV Zutphen</p>	<p>Regio Ede</p> <p>GKV Barneveld/Voorthuizen NGK Voorthuizen/Barneveld NGK Ede - De Pelgrim GKV Ede-Noord <u>NGK Ede - Proosdij</u> GKV Ede-Zuid NGK Veenendaal GKV Veenendaal-Oost GKV Veenendaal-West NGK Wageningen GKV Wageningen</p>	<p>Regio Nunspeet</p> <p>GKV Ermelo NGK Ermelo-Harderwijk-Putten GKV 't Harde GKV Harderwijk NGKV Heerde/Epe <u>NGKV Nunspeet</u> GKV Putten NGKV Wapenveld GKV Wezep NGK Wezep</p>	<p>Regio Utrecht</p> <p>NGK Breukelen <u>GKV Hilversum</u> © NGK Utrecht Leidsche Rijn (Rijnwaarde) GKV Leidsche Rijn GKV Loenen-Abcoude NGK Loosdrecht NGK Utrecht GKV Utrecht-Centrum <i>GKV Utrecht-Huis van Vrede</i> GKV Utrecht-Noord-West NGK Westbroek</p>
<p>Regio Houten</p> <p>NGK Culemborg NGK Doorn GKV Driebergen-Rijsenburg NGK Houten <u>GKV Houten</u> NGK Nieuwegein © GKV Nieuwegein GKV IJsselstein GKV Zaltbommel NGK Zeist GKV Zeist-De Bilt</p>	<p>Regio Amersfoort</p> <p>GKV Amersfoort-Centrum GKV Amersfoort-De Horsten GKV Amersfoort-Emiclaer <u>GKV Amersfoort Boogkerk</u> NGK Amersfoort-Noord GKV Amersfoort-Oost GKV Amersfoort-Vathorst NGK Kruispunt Vathorst © PKN GKV Amersfoort-West NGK Amersfoort-Zuid GKV Amersfoort-Zuid <i>GKv ICF Amersfoort</i> ©</p>	<p>Regio Spakenburg</p> <p>GKV Bunschoten-Oost NGK Bunschoten-Spakenburg GKV Bunschoten-West GKV Bussum-Huizen GKV Eemdijk GKV Nijkerk-Oost GKV Nijkerk-West GKV Soest-Baarn GKV Spakenburg-Noord <u>GKV Spakenburg-Zuid</u></p>	<p>Regio Alkmaar</p> <p>NGK Alkmaar © GKV Alkmaar GKV Anna Paulowna GKV Beverwijk GKV Broek op Langedijk © GKV Den Helder © GKV Enkhuizen © NGK Hoorn NGK Krommenie NGK Oostzaan NGK Wormer <u>NGKV Zaandam</u></p>

<p>Regio Amsterdam</p> <p>NGK Almere © GKV Almere GKV Akergemeente- Amsterdam-Nieuw-West NGK Amstelveen GKV Amstelveen NGK Amsterdam-Centrum GKV Amsterdam-Centrum NGK Amsterdam-De Bron en Oase © GKV Amsterdam-Zuid/West NGK Haarlem GKV Haarlem <u>NGK Heemstede</u> GKV Hoofddorp NGK Rijsenhout GKV Mijdrecht GKV IJmuiden ©</p>	<p>Regio Den Haag</p> <p>GKV Delft NGK Den Haag-Centrum GKV 's-Gravenhage-Centrum Scheveningen NGK Den Haag-Rijswijk GKV 's-Gravenhage-Zuid/ Rijswijk GKV Katwijk <u>GKV Leiden</u> NGKV Lisse © GKV Monster NGK Oegstgeest GKV Oegstgeest GKV Rijnsburg GKV Valkenburg GKV Voorburg</p>	<p>Regio Zoetermeer</p> <p>GKV Alphen aan den Rijn NGK Alphen aan den Rijn GKV Bergschenhoek GKV Berkel en Rodenrijs GKV Bodegraven GKV Gouda GKV Pijnacker- Nootdorp GKV Waddinxveen GKV Woerden © <u>NGK Zoetermeer</u> © <u>GKV Zoetermeer</u></p>	<p>Regio Rotterdam</p> <p>GKV Capelle aan den IJssel- Noord GKV Capelle aan den IJssel- Zuid/West GKV Krimpen aan den IJssel GKV De Lier-Maassluis NGK Maassluis GKV Nieuwerkerk aan den IJssel NGK Rotterdam- Alexanderpolder © <u>GKV Rotterdam-Centrum</u> GKV Rotterdam-Delfshaven GKV Rotterdam- Noord/Oost NGK Rotterdam-Overschie NGK Schiedam GKV Vlaardingen</p>
<p>Regio Dordrecht</p> <p>GKV Barendrecht-Pernis- Albrandswaard <i>GKV Curaçao</i> NGK Dordrecht <u>GKV Dordrecht</u> GKV Hoogvliet-Spijkenisse GKV Middelharnis GKV Ridderkerk GKV Rotterdam-Zuid © GKV Rozenburg en Voorne © GKV Zwijndrecht GKV Zwijndrecht – Groote Lindt</p>	<p>Regio Sliedrecht</p> <p>GKV Alblasserdam- Nieuw Lekkerland GKV Almkerk-Werkendam GKV Gorinchem NGK Hardinxveld- Giessendam GKV Hardinxveld- Giessendam NGKV Langerak NGK Leerdam GKV Leerdam NGK Sleeuwijk <u>GKV Sliedrecht</u> <u>NGK Sliedrecht</u> NGK Sliedrecht KopS GKV Waardhuizen c.a.</p>	<p>Regio Middelburg</p> <p>GKV Axel GKV Bergen op Zoom GKV Brouwershaven <i>GKV Gent</i> <u>GKV Goes</u> GKV Hoek GKV Middelburg GKV Terneuzen GKV Vlissingen GKV Vrouwenpolder GKV Zaamslag</p>	<p>Regio Eindhoven</p> <p>GKV Breda GKV Brunssum- Treebeek <u>NGK Eindhoven</u> GKV Eindhoven GKV Eindhoven-Best GKV 's- Hertogenbosch NGKV Maastricht NGK Rijsbergen GKV Tilburg GKV Venlo GKV Zevenbergen</p>

Op de volgende pagina zijn voor deze regio's in een tabel de cijfers over de aantallen kerken, leden en predikantsplaatsen opgenomen. Dit is een momentopname op basis van de gegevens van april 2021.

We hebben het aantal predikantsplaatsen per regio gebruikt als indicatie van de (geestelijke) bestuurskracht van de nieuwe regio's.

Regio en aantal kerken		leden totaal	leden GKv	leden NGK	predi- kants- plaatsen GKv	predi- kants- plaatsen NGK	predi- kants- plaatsen totaal	aantal kerken totaal
1	Regio Winsum (14)	5078	5078	0	14	0	14	14
2	Regio Groningen (16)	8322	7803	519	16	1	17	16
3	Regio Stadskanaal (9)	3527	3527	0	9	0	9	9
4	Regio Assen (11)	5851	5608	243	12	1	13	11
5	Regio Hogeveen (9)	3736	3398	338	8	1	9	9
6	Regio Heerenveen (20)	6257	5771	486	15	1	16	20
7	Regio Zwolle (10)	7830	6745	1085	12	3	15	10
8	Regio Dalfsen (10)	5170	4901	269	10	1	11	10
9	Regio Hardenberg (14)	8281	8281	0	18	0	18	14
10	Regio Kampen (10)	5566	3385	2181	9	4	13	10
11	Regio Deventer (10)	5332	4052	1280	9	3	12	10
12	Regio Zeewolde (13)	5898	3699	2199	7	6	13	13
13	Regio Arnhem (12)	5597	3319	2278	7	4	11	12
14	Regio Ede (11)	6486	3066	3420	7	6	13	11
15	Regio Nunspeet (10)	5618	3013	2605	8	6	14	10
16	Regio Utrecht (10)	3139	1818	1321	5	4	9	10
17	Regio Houten (11)	4360	1367	2993	4	6	10	11
18	Regio Amersfoort (12)	6081	4985	1096	14	2	16	12
19	Regio Spakenburg (10)	8781	6980	1801	14	2	16	10
20	Regio Alkmaar (12)	2247	1187	1060	5	5	10	12
21	Regio Amsterdam (16)	2546	1509	1037	9	7	16	16
22	Regio Den Haag (14)	4539	3370	1169	12	3	15	14
23	Regio Zoetermeer (11)	4203	3862	341	9	2	11	11
24	Regio Rotterdam (13)	4856	3390	1466	9	4	13	13
25	Regio Dordrecht (11)	4018	3076	942	9	2	11	11
26	Regio Sliedrecht (13)	4253	2458	1795	8	5	13	13
27	Regio Middelburg (11)	2912	2912	0	9	0	9	11
28	Regio Eindhoven (11)	2621	1777	844	8	3	11	11
Totaal	334	143105	110337	32768	275	82	358	334

De nieuwe indeling gaat in bij de hereniging van GKv en NGK. Tot dat moment blijven de huidige classes en regio's hun taken uitvoeren. Uiteraard is het mogelijk en wat ons betreft ook wenselijk om vóór die tijd in de beoogde regio's een proces van kennismaking op gang te brengen, waarin informeel ook al gedachten worden uitgewisseld over het toekomstig functioneren van de regio. Het is aan (kerken in) de beoogde regio's om daar zelf initiatief toe te nemen.

Wij stellen voor dat de GS/LV deze nieuwe regio-indeling vaststelt. Daarmee wordt gemarkeerd dat deze indeling een goed uitgangspunt vormt voor het regionaal kerkelijk samenleven vanaf het moment van hereniging. Daarmee is deze indeling niet in beton gegoten en dus open voor aanpassing in de loop van de tijd. Het is immers aan de regio's zelf om (in overleg met de betrokken kerken en aangrenzende regio's) hun samenstelling te bepalen. Dat geldt ook voor de naam van de regio's.

3. Vervolg vragen

We kunnen ons voorstellen dat er bij de overgang van de huidige classis- en regio-indeling naar de nieuwe regio-indeling tal van vragen rijzen. Te denken valt aan vragen over de bestemming van classicale en regio-archieven, de omgang met bestaande financiële verplichtingen, de bestemming van rekeningsaldi en classicale reserves, de gevolgen van de herindeling voor regionale samenwerkingsverbanden zoals in het kader van missie buitenland, overgangsregelingen, een huishoudelijke regeling voor de regionale vergaderingen e.d. Verder kunnen we ons voorstellen dat de nieuwe regio's graag willen weten waar ze advies kunnen krijgen bij vragen die rijzen en waar ze ondersteuning kunnen krijgen in een proces van kennismaking, focus krijgen op de nieuwe missie en wellicht in een proces van cultuurverandering?

4. Handreiking

We zijn voornemens om in een Handreiking regio-indeling bovenstaande vragen opnieuw te benoemen, waar mogelijk van een antwoord te voorzien en in elk geval een richting te wijzen waarin een antwoord gevonden kan worden. Het is onmogelijk om op al die vragen een centraal, landelijk antwoord te geven; daarvoor zijn de regionale situaties te verschillend. Het is ook ongewenst, omdat het de kerken zelf zijn die in regionaal verband in hun concrete situatie eigen keuzes moeten maken. Opnieuw: maatwerk is nodig en geen 'one size fits all'.

Wel zijn we van mening dat de kerken geholpen kunnen zijn met adviezen en tips voor het omgaan met een aantal vragen, met de mogelijkheid om advies te vragen bij een centraal loket dat toegang geeft tot gespecialiseerde kennis op het gebied van financiën, archiefbeheer, juridische aspecten etc. en niet het minst met het onderling uitwisselen van informatie, expertise, ervaringen, best practices etc. Een Handreiking nieuwe regio-indeling kan daarvoor een nuttige functie vervullen. We mikken er op dat die Handreiking in eind 2021 voor de kerken beschikbaar komt. Daarnaast en in vervolg daarop is het creëren van een platform voor de uitwisseling van expertise en ervaring tussen de (beoogde) regio's van belang

5. Financiële verplichtingen

Met het oog op de beantwoording van vragen rond bestaande regionale/classicale financiële verplichtingen hebben de Commissie Strategie en de Regiegroep bij de GKv-classes geïnventariseerd welke financiële verplichtingen en classicale quota er bestaan. De uitkomst van die inventarisatie treft u aan in bijlage 2. De NGK kent geen regioverplichtingen

In twintig van de 28 classes is geen of slechts in geringe mate sprake van financiële verplichtingen en classicale quota, hooguit voor reis- en vergaderkosten, toerustingscursussen voor ambtsdragers, Friestalige erediensten, lidmaatschap Raad van Kerken e.d.

In acht classes is sprake van classicale quota voor hulpbehoevende kerken, variërend van € 2 tot € 8. Deze uitkomst zal door de Commissie Steun Kerken en Missionaire Initiatieven worden betrokken bij het ontwerpen van een nieuwe regeling voor steunverlening.

Eveneens in acht classes is sprake van financiële ondersteuning van missionaire projecten binnen de classis, werk onder asielzoekers, anderstalige diensten of multiculturele gemeenten, met quota variërend van € 3 tot € 29. In twee classes is sprake van financiële verplichtingen ten behoeve van classicale jongerenwerkers in de vorm van quota van ca. € 11. Bij de overgang van de huidige naar de nieuwe regio-indeling zal in die situaties maatwerk nodig zijn, ter beoordeling en besluitvorming door de huidige classes resp. de nieuwe regionale vergaderingen. Landelijke besluitvorming daarover lijkt ons niet nodig en daarmee niet gewenst.

Ook dit onderwerp zal in de Handreiking regio-indeling een plaats krijgen.

BIJLAGE 1 - Reacties op de concept-regio-indeling (juni 2020) en de verwerking daarvan

De Regiegroep ontving enkele tientallen reacties op de voorstellen voor een toekomstige regio-indeling die in juni 2020 aan de kerken zijn voorgelegd. Bijna de helft betrof de wens van een kerk om deel uit te maken van een andere regio. In enkele regio's ontstond een bredere discussie die vooral gevoerd werd in en tussen classes van de GKv. Op verzoek van de Regiegroep zijn ook de NGK's in de desbetreffende regio's daarbij betrokken.

In november 2020 werd duidelijk dat in de voorziene regio's in Friesland de wens leefde om te onderzoeken of daar ook één regio mogelijk was. Dit zou ook gevolgen hebben voor enkele Groningse kerken die door ons ingedeeld waren in de regio Drachten. De Regiegroep heeft toen ds. Tiemen Dijkema, emeritus predikant van de GKv Enumatil en woonachtig in IJlst, gevraagd om als verkenner samen met de kerken in Friesland en Groningen alternatieven te onderzoeken.

Enkele reacties betroffen de financiële gevolgen van een nieuwe indeling. De Commissie Strategie en Financiën heeft in najaar 2020 de bestaande financiële verplichtingen inzake hulpbehoevende kerken in de GKv-classes onderzocht. In aansluiting daarop heeft de Regiegroep de overige financiële verplichtingen in de GKv-classes geïnventariseerd.

Hieronder geven wij een overzicht van de reacties per voorgestelde regio.

Regio Groningen

De classis Grootegast wilde graag bij elkaar blijven. Ook paste indeling van drie kerken uit deze classis in de regio Drachten – Grootegast, Leek en Marum - niet in de nieuwe indeling in Friesland. Onderzocht is of de vorming van vier regio's in de provincie Groningen tot een goede oplossing zou leiden. Toen dat niet het geval bleek zijn genoemde kerken gevoegd bij de regio Groningen. Op verzoek van de Regiegroep heeft ds. Tiemen Dijkema geïnvesteerd in overleg met de classis Grootegast en met andere Groningse classes. Binnen de classis Grootegast bestaat aarzeling over de omvang van de regio Groningen, niettemin kan men, alle pro's en contra's afwegend, met deze indeling leven.

Regio Stadskanaal

De GKv Onnen gaf aan zulke nauwe banden te hebben met de kerken in de stad Groningen dat indeling in dezelfde regio wenselijk is. Die wens is gevolgd. Met de GKv Zuidlaren is overleg geweest of indeling bij de regio Groningen of Assen passender zou zijn. De keus is gemaakt om bij de regio Stadskanaal te blijven.

Regio Assen resp. Hoogeveen

De GKv Beilen bepleitte vanwege bestaande samenwerking indeling in de regio Assen. Daaraan is gevolg gegeven.

Regio Heerenveen

Vanuit de classis Leeuwarden kwam een krachtig pleidooi voor één regio in de provincie Friesland en dus voor een samenvoeging van de door ons voorstelde regio's Drachten en Heerenveen. Overwegingen daarbij waren: de beoogde regio Heerenveen is te klein en kwetsbaar, ook gelet op de demografische en kerkelijke krimp; Friesland wordt vanuit geografisch en taaloogpunt als een eenheid beleefd; ook CGK en PKN kennen één classis Friesland; er zijn nu al enkele gezamenlijke Friese projecten; met één regio Friesland is er meer kans op een vernieuwende doorstart in het nieuwe kerkverband. Na ampel overleg heeft de classis Drachten zich bij dit voorstel aangesloten.

Ook de NGK Heerenveen en de Vrije Gereformeerde Kerk van Wolvega zijn ermee akkoord. Met verkenner ds. Tiemen Dijkema zijn zorgvuldig de voor- en nadelen besproken, waarbij bij de nadelen de omvang van de nieuwe regio (20 gemeenten) in het oog springt. De conclusie was dat in de specifieke situatie in Friesland de voordelen het zwaarst wogen. De GKv Oosterwolde – eerder verbonden met de classis resp. regio Assen – gaf aan ook bij deze regio te willen behoren. De Regiegroep heeft het voorstel overgenomen.

BIJLAGE 1 - Reacties op de concept-regio-indeling (juni 2020) en de verwerking daarvan

Regio Dalfsen resp. Hardenberg

De classes Hardenberg meldde niet naar de voorgestelde grotere regio te willen overgaan (daar had men in het verleden minder goede ervaringen mee opgedaan), maar met de huidige classiskerken een regio Hardenberg te willen (blijven) vormen. Op verzoek van de Regiegroep is er overleg gekomen met de classis Ommen. Daarbij is zowel gekeken naar een kleinere regio Hardenberg, samenvallend met de burgerlijke gemeente, als naar een grotere regio door beide classes geheel samen te voegen. Naar het oordeel van de Regiegroep had dit te grote gevolgen voor de voorgestelde regio Dalfsen. De betrokken kerken hebben zich na afweging van alle pro's en contra's bij de voorgestelde indeling neergelegd. Het verzoek van de GKv Balkbrug (burgerlijke gemeente Hardenberg) om bij de regio Hardenberg te worden ingedeeld, is door ons overgenomen.

Regio Deventer

De GKv Neede gaf aan vanwege de bestaande samenwerking bij de regio Deventer te willen horen. De GKv Zutphen sprak de voorkeur uit voor de regio Arnhem. Beide verzoeken zijn gehonoreerd.

Regio Arnhem

De GKv Zaltbommel gaf -onder meer vanwege de afstanden- aan bij de regio Houten te willen aansluiten. Ook andere kerken in deze regio dachten mee en op grond daarvan is ook deze wijziging overgenomen.

Regio Utrecht

De GKv Bussum-Huizen gaf aan vanwege de bestaande relatie met de GKv Soest graag bij de regio Spakenburg ingedeeld te worden. De GKv Mijdrecht bepleitte aansluiting bij de regio Amsterdam. Beide verzoeken zijn verwerkt in de indeling.

Regio Houten

De GKv Zeist-De Bilt uitte de voorkeur voor de regio Utrecht. Na overleg is besloten toch bij de regio Houten te blijven.

Regio Alkmaar en Amsterdam

De classis Alkmaar-Haarlem vroeg zich af of de verdeling van de kerken over twee nieuwe regio's zou leiden tot problemen voor de kleine kerken in de classis. Ook had men behoefte aan breder overleg met het oog op de (ook missionaire) roeping van de kerken in Noord-Holland. Dat overleg is gevoerd tussen delegaties van de GKv-classes en de NGK-regio en heeft geleid tot instemming met de grote lijn van de nieuwe indeling. Wel is het verzoek van de samenwerkingsgemeente (CGK/GKv) IJmuiden ingewilligd om bij de regio Amsterdam te behoren. De GKv Hoofddorp gaf te kennen graag aan te sluiten bij de regio Den Haag. Overwogen is dat de afstand binnen de regio Den Haag wel erg groot wordt en dat de NGK in de Haarlemmermeer -Rijsenhout- dan tot een andere regio zou behoren. Om die redenen en in goed overleg met de GKv Hoofddorp is van wijziging afgezien.

Regio Den Haag

De classis Midden-Holland bepleitte indeling van de GKv Delft in deze regio mede vanwege de samenwerking rond het missionaire project Hecht. Daaraan is gevolg gegeven.

Regio Zoetermeer

De GKv Berkel en Rodenrijs gaf aan liever bij de regio Rotterdam te behoren vanwege bestaande samenwerking. De Regiegroep achtte deze wisseling te ingrijpend voor de betrokken regio's en overwoog daarbij dat bestaande samenwerkingsvormen ook over regiogrenzen heen kunnen blijven bestaan.

Regio Sliedrecht

De GKv Alblasserdam-Nieuwe Lekkerland gaf aan dat de relaties binnen de Alblasserwaard gediend zijn met indeling in eenzelfde regio. De classis Dordrecht-Gorinchem ondersteunde dit verzoek. Deze aanpassing is verwerkt in de indeling.

BIJLAGE 2 - Overzicht klassicale financiële verplichtingen GKV

Rapport CSF/RG financiële verplichtingen GKV-classes

In najaar 2020 hebben de Commissie Strategie en Financiën en de Regiegroep de GKV-classes gevraagd naar bestaande en toekomstige financiële verplichtingen inzake hulpbehoevende kerken en andere doelen. Hieronder de uitkomsten van deze enquête (stand van zaken december 2020).

classis	hulpbehoevende gemeente	omslag in € per lid/jaar	overige verplichtingen in € per lid per jaar *)
Appingedam	GKv Appingedam	8,00 in 2020 en 2021	-
Assen	GKv Smilde	2,30 in 2022 en 2023	-
Drachten	GKv Noardburgum	1,90	0,12 dep. Friese erediensten
Groningen	Geen		-
Grootegast	Geen		-
Leeuwarden	Geen		-
Stadskanaal	Geen		-
Warffum	Geen		-
Enschede-Zutphen	Geen		1,00 toerusting ambtsdr.
Hardenberg	Geen		-
Hoogeveen	Geen		-
Kampen	GKv IJsselmuiden GKv Zwartsluis	8,00	5,92 AZC-werk Kampen
Ommen	GKv Bruchterveld GKv Daarlerveen	5,00 in 2020 wordt 6,50 in 2021	-
Zwolle	Geen	(tot 2016 plm. € 1,40)	-
Alkmaar-Haarlem	Geen		-
Amersfoort	Geen		7,50 ICF-Oase 1,50 miss. arbeid Utrecht 11,00 jongerenwerker classis
Amsterdam-Leiden	GKv Katwijk	8,00	-
Harderwijk	Geen		-
Hattem	Geen		3,00 asielz. werk Kampen +1,75 emer. ds De Wolf
Hilversum	Geen		6,50 miss. arbeid Utrecht
Midden-Holland	Geen		2,30 HECHT missionair 11,40 kw-er allocht. DH/Rijsw. 4,30 pensioen br Delft
Utrecht	Geen		11,50 miss. arbeid Utrecht
Arnhem	Geen		-
Dordrecht-Gorinchem	Geen		-
Hoogvliet	Geen		<29,00 miss Arbeid Rijnmond>
Noord Br - Limburg	Geen		
Rotterdam	GKv R'dam- Delfshaven	6,50	<29,00 miss Arbeid Rijnmond> 11,50 jeugdwerk Rdm-Centr.
Zeeland	GKv Gent GKv Bergen op Zoom	8,00 2,00 (als er een predikant komt)	-

*) zie nadere toelichting op de volgende pagina's

BIJLAGE 2 - Overzicht klassicale financiële verplichtingen GKV

A. Classicale financiële verplichtingen inzake hulpbehoevende kerken

Geen klassicale financiële verplichtingen inzake hulpbehoevende kerken: Alkmaar-Haarlem, Amersfoort, Arnhem, Dordrecht-Gorinchem, Enschede-Zutphen, Groningen, Grootegast, Hardenberg, Harderwijk, Hattem, Hogeveen, Hoogvliet, Leeuwarden, Midden-Holland, Noord-Brabant/Limburg, Stadskanaal, Utrecht, Warffum, Zwolle.

Wel klassicale financiële verplichtingen inzake hulpbehoevende kerken:

Appingedam: quotum van € 8,00 per jaar (2020 en 2021) t.b.v. GKv Appingedam

Assen: quotum van € 2,30 per jaar (2022 en 2023) t.b.v. GKv Smilde.

Kampen: quotum van € 8,00 per jaar t.b.v. GKv IJsselmuiden en GKv Zwartsluis.

Ommen: quotum van € 5,00 (2020), € 6,50 (2021) t.b.v. GKv Bruchterveld en GKv Daarlerveen. GKv Bruchterveld is inmiddels opgeheven.

Amsterdam-Leiden: quotum van € 8,00 t.b.v. GKv Katwijk.

Rotterdam: quotum van € 6,50 t.b.v. GKv Rotterdam-Delfshaven

Zeeland: quotum van € 8,00 t.b.v. GKv Gent en € 2,00 voor GKv Bergen op Zoom, wanneer daar een predikant komt.

Opmerkingen van classes:

Groningen: Deputaatschap steunverlening heeft een dusdanige buffer dat er geen bijdrage per ziel wordt gevraagd.

Hoogvliet: Er is een reservefonds van € 6500 voor financieel noodlijdende classiskerken. Er wordt geen quotum meer voor afgedragen.

Op basis van de ledentallen uit het Handboek 2019 is de gemiddelde bijdrage per lid per jaar voor *hulpbehoevende kerken* in 2021 € 1,56.

B. Classicale financiële verplichtingen voor andere projecten etc. dan hulpbehoevende kerken

Geen klassicale financiële verplichtingen t.a.v. andere doelen dan hulpbehoevende kerken:

Alkmaar-Haarlem, Amsterdam-Leiden, Appingedam, Arnhem, Assen, Dordrecht-Gorinchem, Grootegast, Groningen, Hardenberg, Harderwijk, Hogeveen, Noord-Brabant-Limburg-Ommen, Stadskanaal, Warffum, Zeeland, Zwolle.

In de vraagstelling aan de classes zijn de verplichtingen voor Mission/Verre Naasten uitgezonderd. Dat heeft diverse redenen: de regionale samenwerkingsverbanden voor Mission zijn zelfstandige rechtspersonen en de Missionzaken komen soms wel, maar vaak ook niet op de classis aan de orde; de samenwerkingsverbanden vallen ook niet altijd samen met (één of meer) classes; en ten slotte gaat het in verreweg de meeste gevallen om regionale samenwerkingsverbanden voor Mission buitenland, die de NGK ook kent, soms met vergelijkbare quota.

Die Mission-verplichtingen komen hier dus niet aan de orde, met één uitzondering: Rijnmond Mission (classes Hoogvliet en Rotterdam), omdat het hier Mission binnenland betreft die in de NGK geen pendant kent.

Opmerkingen van classes daarbij:

Amsterdam-Haarlem: Als classis ondersteunen wij evangelisatieprojecten alleen op vrijwillige basis. Dit is dan een beslissing van de gezamenlijke kerken van de classis. Voorheen werd bijvoorbeeld het project "Hart voor Heerhugowaard" een aantal jaren gesteund. De quota hiervoor bedroegen ongeveer € 8,00 per kerklid. Deze steun is inmiddels afgebouwd. Op dit moment wordt er vanuit de classis geen evangelisatieproject ondersteund.

Groningen: Vacature studentenpredikant. Toekomst is onduidelijk.

BIJLAGE 2 - Overzicht klassicale financiële verplichtingen GKV

Wel klassicale financiële verplichtingen t.a.v. andere projecten etc. dan hulpbehoevende kerken

Amersfoort: In 2020-2021-2022 ligt het quotum rond de 20 euro. En voor 2023-2024 zal dat ongeveer 11 euro zijn. De steun betreft: ICF-Oase (€ 7,50 per lid), Utrechtse Missionaire Arbeid – Huis van Vrede (€ 1,50 per lid) en jongerenwerker classis (€ 11,00 per lid).

Drachten: Deputaatschap Fryske Earetsjinsten, voorlopig onbeperkt, € 375 per jaar, € 0,12 per lid.
Deputaatschap Studentenpredikant Groningen: Vanaf 2018 geen bijdrage meer wegens vacature.
Onduidelijk wanneer dit weer opgestart zal worden en wat de bijdrage dan zal zijn.

Enschede-Zutphen: De enige verplichting die de classis Enschede-Zutphen heeft is een bedrag van € 500,- per jaar voor een toerustingscursus voor startende ambtsdragers alsmede oriëntatieavonden op het ambt voor potentiële ambtsdragers. De quaestor van de classis vraagt daar eens per twee jaar per kerklid € 2,- voor aan de kerken.

Hatterem: We ondersteunen de classis Kampen bij het evangelisatiewerk onder asielzoekers, en we vullen het emeritaatsgeld aan van ds. Hans de Wolf. Ik denk dat deze verplichtingen doorgaan zolang het werk in de classis Kampen doorgaat en zolang ds. Hans de Wolf leeft. Wij betalen aan de classis Kampen op dit moment een bedrag van € 10.929,- per jaar en via de kerk van Wezep aan ds. De Wolf € 4.665,- per jaar. Daarvoor is een quotum geheven van resp. € 3,00 en € 1.75 per ziel.

Hilversum: Berekening over 2021, tussen haakjes de bedragen over 2020: Utrechtse Missionaire Arbeid (Huis van Vrede) € 6,50 (€ 6,50)

Hoogvliet: De GKV-kerken van de classis Hoogvliet en de classis Rotterdam geven gezamenlijk invulling aan hun missionaire roeping, onder de vlag van Rijnmond Mission en in samenwerking met Verre Naasten. Rijnmond Mission ondersteunt drie missionaire projecten in het Rotterdamse Rijnmondgebied. Voorheen gebeurde dit werk onder de noemer Missionaire Arbeid Rijnmond (MAR). In de regio Rotterdam ondersteunt Rijnmond Mission deze projecten: Het Kruispunt, een missionair project onder moslims in Kralingen, #Hill, een jonge kerk voor iedereen in de wijk Schiebroek-Hillegersberg, Meer dan Beverwaard, een gemeentestichtingsproject in Rotterdam-Zuid.
Classis Rotterdam en Hoogvliet dragen hiervoor een quotum af van 29 euro per lid per jaar.

Leeuwarden: Deputaatschap Fryske Earetsjinsten, een gezamenlijk project met de classis Drachten. Dit project kost de classiskerken gezamenlijk ongeveer € 350 per jaar, wat betaald wordt uit de klassicale kas.

Kampen: Er wordt een zendeling (Osama Altamimi) betaald in het AZC. Hoelang zullen deze verplichtingen naar verwachting van kracht blijven? Ik vermoed zolang het AZC nog bestaat.

Omvang van deze verplichtingen: Per lid € 5,92. In totaal € 38.076,-.

10 kerken uit de classis dragen hiervoor een quotum af (totaal € 27.147,-), te weten Zwartsluis, Vollenhove, Urk, Steenwijk, Sint Jansklooster Kadoelen, Marknesse, Kampen Zuid, Kampen Noord, IJsselmuiden.

Classis Hatterem draagt € 3,- per lid bij (in totaal € 10.929,-)

Midden-Holland: Toezegging aan HECHT, in het kader van landelijke missionaire steun. Een verdeelsleutel bepaalt hoeveel er landelijk/classis/zendende kerken bijgedragen wordt. Huidige toezegging à ca € 8.000,- per jaar loopt tot en met 2021. Vanaf 2021 zal HECHT gaan werken aan verdere financiële verzelfstandiging. Maar te verwachten is dat voor nog eens een periode van 3 jaar een dergelijk bedrag vanuit de classis nodig zal zijn, om voortgang van landelijke steun te garanderen.

Toezegging aan de Morgensterkerk Den Haag Zuid-Rijswijk tbv 1 fte kerkelijk werker voor werk onder anderstaligen a. ca € 40.000,- per jaar. Deze toezegging loopt tot eind 2021. Voor die tijd moet de Morgensterkerk een plan aanleveren voor groei richting self-support. Wel heeft de classis de intentie uitgesproken om ook in de drie jaar daarna dit werk nog te steunen.

BIJLAGE 2 - Overzicht classicale financiële verplichtingen GKV

Bijdrage aan werk en pensioen van br. Sylvador Abdelrahman (via de kerk van Delft) voor € 15.000.- per jaar. Bij deze regeling is geen eind afgesproken.
Het quotum voor 2021 bedraagt 18 euro per persoon.

Rotterdam:

a. Jeugdwerker

Deze jeugdwerker is aangesteld in Rotterdam Centrum met als doel het betrekken en betrokken houden van de jeugd van de kerken in deze classis. Van de huidige jeugdwerker loopt het arbeidscontract tot 31 januari 2021, er is nog geen besluit genomen over de opvolging. Het quotum was de laatste twee jaar 11,50 per kerklid. De last voor 2020 was totaal 50.186 Euro. Alle 9 kerken in de classis dragen bij.

b. Rijnmond Mission

Dit is een organisatie gericht op de verkondiging van het evangelie onder niet-christenen in de regio Rotterdam. Organisatorisch valt deze organisatie onder Verre Naasten. De kosten worden opgebracht door de Classis Rotterdam en de Classis Hoogvliet. Het quotum was de laatste twee jaar € 29,00 per lid. De verwachting is dat dit quotum de komende jaren niet veel zal wijzigen.

Zie de opmerking bij de classis Hoogvliet over Rijnmond Mission.

Utrecht: Per kerk (niet via de classis) wordt een quotum betaald aan UMA: Utrechtse Missionaire arbeid onder moslims / Huis van Vrede. Voor deze verplichting is geen einddatum afgesproken, het loopt inmiddels al ruim 10 jaar. De totale jaarlijkse begroting van UMA, op te brengen vanuit quota is ruim € 90.000. Daarnaast is sprake van inkomsten vanuit thuisfrontcommissies voor enkele werkers. De classes Utrecht, Hilversum en Amersfoort dragen aan UMA bij. In Utrecht is het quotum momenteel € 11,50 per ziel per jaar, in Hilversum € 6,50 en in Amersfoort € 1,50. Er is een relatie in deze drie classes met de quota voor o.m. zending/mission, waardoor de totale quotumdruk per classis precies gelijk is.

Op basis van de ledentallen uit het Handboek 2019 is de gemiddelde bijdrage per lid per jaar *voor andere doelen dan hulpbehoevende kerken* in 2021 € 3,20 (excl. Rijnmond Mission) of € 4,85 (inclusief Rijnmond Mission)